

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ

Grup Başkanlığı

Tarih : **19 Aralık 2024**

Sayı : **8402**

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

20804

Aşağıda ifade edilen sorularımın T.C. Hazine ve Maliye Bakanı Sn. Mehmet Şimşek tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Saygılarımla.

Faik ÖZTRAK
Tekirdağ Milletvekili

Türkiye'nin orijinal vadesine bir yıl ya da daha az süre kalan dış borçları, 2024 yılının Ekim ayı itibariyle 236 milyar doları aşmıştır.

Bu kapsamdaki finansal kesim hariç özel sektör şirketlerinin dış borcu, geçen yılın aynı dönemine göre değişmeyerek 72 milyar dolar seviyesinde kalırken;

-Merkezi Yönetimin dış borcu yüzde 44,9

-Genel Hükümetin dış borcu yüzde 39,4

-Kamunun finansal olmayan kuruluşlarının dış borcu yüzde 463

-Kamunun önümüzdeki bir yıl içinde ödemesi ya da çevirmesi gereken toplam dış borcu yüzde 26,5 artmıştır.

Ayrıca, vadesine bir yıl ya da daha az kalan dış borçların Türkiye'nin Brüt Dış Borcuna oranına baktığımızda, Merkez Bankası'nın faiz indirimlerine başladığı 2021 yılının üçüncü üç ayı ile 2024 yılının ikinci üç ayı arasında, bu oranın yüzde 38'den yüzde 46'ya yükseldiği görülmektedir.

Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın yayımladığı İç Borç Ödeme Projeksiyonlarına göre ise Merkezi Yönetimin önümüzdeki bir yılda (Kasım 2024-Ekim 2025) iç borçlar için 736 milyar lira anapara, 1 trilyon 243 milyar lira faiz ödemesi yapması öngörülmektedir.

Diğer taraftan, bütçeden yapılan faiz ödemeleri konusunda da ciddi bir tahmin sorunu yaşandığı anlaşılmaktadır. Faiz harcamalarıyla ilgili olarak, makroekonomik durum ve piyasa göstergeleriyle ilgili öngörüler gerçekçiye, isabetli tahminlerde bulunmak mümkündür.

Nitekim önceki yılların OVP'lerine bakıldığında, faiz harcamalarıyla ilgili iki yıllık tahminlerin gerçekleşmeye yakın olduğu görülmektedir. Örneğin 2019 yılında yayımlanan ve 2020-2022 dönemini kapsayan Orta Vadeli Program'da, 2021 yılında bütçeden yapılacak faiz harcamaları 159,5 milyar TL olarak tahmin edilmiş; söz konusu yılda gerçekleşme 180,9 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

Buna karşın 2022'de yayımlanan ve 2023-2025 dönemini kapsayan Orta Vadeli Program'da, 2024 yılında bütçeden yapılacak faiz harcamaları 698 milyar lira olarak tahmin edilmiş, 2024'ün Ocak-Kasım döneminde yapılan faiz harcaması 1 trilyon 195 milyar liraya ulaşmıştır.

Böylece faiz harcamalarında iki yıllık tahminlerin gerçekleşmeden sapma oranı 2021'de yüzde 13 iken, 2024'te bu oranın yüzde 80'in üzerine çıkacağı anlaşılmaktadır.

Tüm bu veriler, Türkiye'nin borçlarındaki artışın yanında, bu borçların öngörülmesi ve yönetilmesi konusunda da ciddi bir sıkıntının baş gösterdiğini işaret etmektedir. Türkiye'nin OVP gibi üç yıllık dönemi kapsayan, her yıl OVP ile birlikte açıklanan, politikalar ve projeksiyonlarla birlikte maliyet-risk dengelerini, borç bileşimlerini, döviz ve faiz varsayımlarını içeren, aynı zamanda önceki dönem borç idaresi performansının da değerlendirildiği bir "Orta Vadeli Borç Yönetimi Stratejisine" acilen ihtiyacı olduğu ortaya çıkmaktadır.

Bu çerçevede;

- 1- Bakanlığınız borç yönetiminde daha isabetli tahminler yapmak için hangi çalışmaları yürütmektedir?
- 2- Hükümetiniz önümüzdeki dönemde, pek çok gelişmiş ve gelişmekte olan ülkede var olan, Orta Vadeli Program'la birlikte yayımlanacak, üç yıllık dönemi kapsayan "Orta Vadeli Borç Yönetim Stratejisi" hazırlamayı düşünmekte midir?